

ויזרע יצחק

שנה ו'

שמחת תורה "וזאת הברכה" הפטרה: "ויהי אחרי" כב' תשרי תשע"ד	יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	זמני החג פניסה יציאה ר"ת	י"ב 17:56 ת"א 18:11 חיפה 18:02 19:07 19:07 19:08 19:07 19:46 19:44 19:47

"שמחו נא שמחו נא, בשמחת התורה" הג'ג'ים לשמיני עזרת זשמחת תורה

ותננו התיבה בזורש השביעי" (בראשית ה' ד)

מובא בזוהר הקדוש שמה שנאמר בפסוק "בחודש השביעי" הכוונה היא לחודש תשרי שהוא החודש השביעי מחודש ניסן, ומה שנאמר "ותנח התיבה" ללמדנו שבחודש הזה עולות לרצון כל התיבות וכל התפילות מכל השנה יחד עם התפילות שאנו מתפללים בחודש הזה. לפי זה מבאר רבי שלמה מרדומסק בעל ה"תפארת שלמה" את הפסוק: "וביום השמיני עצרת תהיה לכם" (ויקרא כג' ז) שביום זה עולות כל התפילות שנעצרו בכל ימות השנה ולא עלו למעלה ואז ממילא תזכו לשפע ברכה ורחמים.

וביום השמיני עצרת תהיה לכם" (ויקרא כג' ז)

מובא בזוהר הקדוש שבהשכמת הבוקר של יום שמיני עצרת נגמר החיתום האחרון בדינו של האדם. ראיתי מביאים שהרבי מאוסטרובצה הוכיח על ידי חישוב שהדבר נכון. על הפסוק: "ואתחנן אל ה'" (דברים ג' כג) אמרו חז"ל שמשנה רבינו התפלל לפני הקב"ה 515 תפילות, כמניין "ואתחנן", בבקשה להיכנס לארץ ישראל, והפסיק כאשר הקב"ה אמר לו: "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" (דברים ג' כו), אילו היה משה מתפלל עוד תפילה אחת היה נענה, אלא שמשנה קיבל עליו את גזרת ה' ולא התפלל עוד. שואל הרבי מאוסטרובצה: מתי התפלל משה את תפילותיו? בשנת הארבעים לצאתם ממצרים. ומתי התחיל משה להתפלל? מסתבר לומר שהתחיל כבר בראש השנה של אותה השנה. אם נחשב את השעות שעברו מראש השנה ועד הבוקר של שמיני עצרת, לפי החשבון הבא - 21 ימים כפול 24 שעות יוצא 504 שעות, אם נוסיף 12 שעות של הלילה נקבל 516 שעות. כלומר משה התפלל בכל אותן השעות, כל שעה תפילה, חוץ מהשעה האחרונה שלפני גמר החיתום האחרון (סה"כ 515 תפילות). ואילו היה מאריך בתפילה עד שעת החיתום, לא יכול היה הקב"ה לדחות את תפילתו של משה והיה שומע לתפלתו וממלא את בקשתו.

"עישו ושמוזו בשמוזת תורה ותנו כבוד לתורה"

הגר"א מבאר את הלשון "שישו ושמחו" בשמחת תורה ומקדים ומבאר את המאמר בתפילת "א-ל אדון": "שמחים בצאתם וששים בכואם" המתייחס אל המאורות, "טובים מאורות", וכוונת המאמר היא שהמאורות שמחים כאשר הם יוצאים להאיר על הארץ, "שמחים בצאתם", וששים בחזרתם, "ששים בכואם", כלומר בהיות השמש במערב אז תשיש על שגמרה את פעולתה הטובה. ומבואר מכאן, שלשון "שמחה" נופל על שמחה של התחלה, ולשון "ששון" נופל על שמחה של גמר. ולפי זה קודם באה השמחה, שהיא ההתחלה, ואחר כך מגיע ה"ששון" שהוא הגמר, כמו שכתוב במגילת אסתר "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" קודם כתוב "שמחה" ואחר כך כתוב "ששון", אלא שצריך להבין מדוע בשמחת התורה סדר הדברים הוא הפוך, "שישו ושמחו", קודם "ששון" ואחר כך "שמחה"? ומתוך שבשמחת התורה ישנם שני עניינים, יש את סיום התורה, ויש את התחלת התורה, ועל עניינים אלו מתכוונים ב"שישו ושמחו", ה"ששון" הוא על סיום התורה וה"שמחה" היא על התחלת התורה, ולפי זה הסדר הוא מדוקדק, "שישו ושמחו בשמחת תורה", קודם "שישו", שהרי קודם באה השמחה של גמר התורה, בקריאת פרשת "וזאת הברכה", ואחר כך "שמחו" על התחלתה מחדש של התורה בקריאת פרשת "בראשית", ולכן אף שבכל מקום קודמת ה"שמחה" ל"ששון", בשמיני עצרת קודמת ה"ששון" ל"שמחה", כי תחלת השמחה היא בגמרה של תורה, ואחר כך באה השמחה על התחלתה של תורה.

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:
יצחק בר טרה לוי ז"ל נלב"ע כב' אדר תשע"ג תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת :
 יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
 תנצב"ה

הגיגים לפרשת "וזאת הברכה"

"תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" (דברים ל"ג ד)

מבאר ה"כתב סופר" שאדם יחיד מישראל אינו יכול לקיים את כל המצוות שבתורה, משום שיש מצוות שאינן נהגות אצלו אלא נהגות אצל כהנים בלבד, או לויים בלבד, או מלך וכו', אולם בזמן שבני ישראל מלוכדים ומאוחדים כאיש אחד ומחכבים איש את רעהו, אזי נחשב כל העם לגוף אחד, וממילא נחשבות המצוות שעושה כל אחד כאילו נעשו על ידי כל ישראל, ובכך מקיים כל יהודי את כל המצוות שבתורה. וזה שאמר הכתוב "תורה צוה לנו משה" שש מאות ואחת עשרה המצוות, כמנין "תורה" אשר "צוה לנו משה", שכן את שתי המצוות "אנכי" ולא יהיה לך נאמרו מפי הקב"ה בעצמו ומשה ציווה לנו רק תרי"א מצוות, לא יוכלו להיות לנו ל"מורשה" נצחית ולא נוכל לקיים את כולן, אלא אם כן תהיה "קהלת יעקב" שיהיו ישראל כולם מלוכדים כגוף אחד.

"וכלווי אמר תמויך ואורך לאיש זוסידך אשר נסיתו במסה" (דברים ל"ג ז)

ה"אור החיים" הקדוש מזכיר שיעקב אבינו ברחך את שמעון ולוי ביחד, "שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם" (בראשית מט' ה) "ארור אפם כי עז" (בראשית מט' ז), משה אומר על לוי שהוא עמד בנסיון במסה והראה שהוא אינו בעל אף ועברה, ואין לומר שהקב"ה נסה אותו באופן מיוחד, אלא שכל שאר השבטים ניסו את ה' שנאמר: "ועל נסותם את ה'" (שמות י"ז ט), ואילו שבט לוי לא השתתף בנסיון ודבר זה מלמד עליהם ששכך רוגזם.

"האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת בניו לא ידע כי שִׁמְרוּ אֱמֻנָתְךָ" (דברים ל"ג ט)

מבארים רש"י וה"ספורנו" את הפסוק: "האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו" ראינו זאת לאחר חטא העגל, "ואת בניו לא ידע כי שמרו אמרתך", שבט לוי לא הקפיד על חיי בניו במדבר כדי לשמור "אמרתך" דהיינו מצות המילה של הבנים אף על פי שהיו מתים רבים מהם ומבואר בגמרא שהסיבה היא משום מפני שלא נשבה להם רוח צפונית (יומא), "ובריתך ינצורו" שידוע ששבט לוי לא היו בין אלו שעבדו עבודה זרה במצרים ובמדבר.

"והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה" (דברים ל"ג י)

ה"תוספת ברכה" מבאר את הפסוק על פי הפסוק "יפול מצדך אלף ורכבה מימינך" (תהלים צ"א ז). "מצדך" הכונה משמאלך, כתרומו, "יפלו מן שמאלך אלפא". וידוע מה שנאמר בפרשת "ויחיי" שיעקב שם את יד ימינו על ראש אפרים ואת יד שמאל על ראש מנשה. וזהו פירוש הפסוק: "יפול מצדך אלף" דהיינו משמאלך, הכוונה משמאלו של מנשה, שעליו הניח יעקב את יד שמאל, "ורכבה מימינך" הכוונה מימינו של אפרים, שעליו הניח יעקב את יד ימין, ועל רעיון זה רומז משה בפסוק שלפנינו בלשון "רבבות אפרים ואלפי מנשה".

"וישפני טמוני זוכ" (דברים ל"ג יט)

מה ענין החול אצל הים? מבאר האברבנאל, שבעבר כלי התחבורה העיקריים היו הספינות, ועל מנת שהספינה תפליג בבטחה ולא תתהפך היו חייבים למלא את קרבה במטען. דרך המסחר היתה שאוניות הסוחר היו פורקות בנמל את הסחורה שהביאו ומעמיסות סחורה אחרת על מנת להעבירה לארץ ממנה באו, וכך לא היו הספינות מפליגות ריקן, אך כאשר הספינות של זבולון היו צריכות לחזור לארץ ישראל לאחר שפרקו את סחורתם בחוף לארץ, לא היה שום סחורה שבה יכלו למלא את הספינה, כי בארץ ישראל היה הכל ולא היו צריכים לייבא אליה דבר, עד שנאלצו למלא את הספינות בחול כדי שיוכלו להפליג חזרה לארץ ישראל בבטחה, וזהו שאמר הכתוב: "ושפוני טמוני חול", שבספינות השבות לארץ ישראל היה טמון חול.

"וירא ראשית לו כי שם חלקת מזוקק ספון" (דברים ל"ג כא)

החיד"א ב"ראש דוד" מביא בשם הספר "אמרי נעם" על פרשת ויצא, ששבט גד זכה לכך שמשה יהיה ספון בחלקו משום שכאשר מינה משה את דן לאחד מראשי הדגלים, יכול היה שבט גד לבוא בטענה צודקת ולומר אני בכור לזלפה ודן בכור לבלהה, מדוע אני לא ראש דגל כמוהו, אלא ששבט גד שתק ולא דיבר כנגד משה רבינו. לפי דברים אלו מסביר החיד"א את הפסוק, "וירא ראשית לו", גד ראה שהוא ראוי להיות ראש דגל מצד היותו בכור, כמו ראובן יוסף ודן שהיו בכורים לאימותיהם, אף על פי כן לא דיבר כלום אלא ראה בעין שכלו שעדיף לשתוק, לכך זכה מידה כנגד מידה ל"כי שם חלקת מזוקק ספון" שבחלקו נטמן משה רבנו, כנגד מה שטמן את טענתו ולא דיבר.

לרפואת כל חולי ישראל ובכללם:

הרה"ג משה חזקיהו שליט"א בן שרה, אליהו בן אסתר, נעם אברהם בן רויטל.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) להשאלה בטלפון: 052-3268315

גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" (כולל מנחה וערבית) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו טלפון לפרטים: 052-3268315